

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiaē, 1697

Cap. XIV. Occultum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

ex qua res aliena mihi tradita est, l. 33. cod. Sic in homicidio causa est fraus occisoris, & malitia animi: Occasio ictus gladii: Sic in homicidio non voluntario, causa est fatum: Occasio, ictus calcis vel percussio levis, Cuiacius in Comment. C. ad tit. de usucap. pro empt. & ad Leg. Corneli de sicar. Sic denique bona fides in usucapione præstat possessori occasionem, non causam usucapiendi, quia causa usucapionis est Lex XII. Tab. uti modo dict. Quandoque tamen in iure occasio idem operatur quod causa, hinc Castrensis peculio annumeratur non tantum quod filiusfamil. ex militia, sed etiam occasione militiæ acquirat. Brunnem. C. de Silentiar. n. 9. in fin.

IV.

Ex occasione quædam magis contingunt, quam ex iure, l. 2. de reis. ubi Cuiac. in Paul. juxta proverbium: Mehr Elisch als Recht. Quæ ratione etiam in iure sæpe occasio præstat rationem decidendi, ut in l. non est singulis 176. de R. I. quia jura constituuntur vel maxime in iis, quæ plerumque accidunt, l. 3. & seq. de LL.

V.

Occasio juris ad iniquum dispendium trahi non debet, cap. quod res 25. extr. de privilegiis. nec occasio peccandi præberi jurantibus, cap. 1. de jur. jur. in 6. neque etiam occasio danda per malum exemplum, cap. nolo 10. 12. q. 1. nec per favorem, nec per auxilium, cap. si res 1. in med. 14. q. 6. occasionem enim causæ quæ præstat, ita puniri debet, sicut is, qui ipsam causam præstat. cap. presbyterum 7. extr. de homicid. ac occasionaliter aliquis homicida dicitur. cap. si quis 5. extr. cod.

CAP. XIII.
Ocularis inspectio,
Oculus.

Axioma I.

Ocularis inspectio omnium firmissima est probatio, l. Si irruptione 8. §. ad officium 1. ff. fin. regund. l. q. tutor 7. §. 1. ff. de administr. tut. Gail. 1. observ. 29. n. 9. eaque cuicunque probationi prævalet, Azo in summa. C. ad L. Aquil. Alex. conf. 124. vol. 1. & conf. 85. vol. 2. Matth. de Afflict. rubr. 21. n. 71. Borcholt. Inst. lib. 3. tit. de gradib. vide & de oculari inspectione tractatum Joh. Lescut. lib. 3. Roding. lib. 3. Pandect. Cameral. tit. 14. Dicitur enim probatio per aspectum & evidentiam facti, superlativa omnium probationum, Bald. in l. contra negantem. C. de probat. in fin. Jafon. in l. cum qui §. in popularibus. col. 3. ff. de jur. jur. cum quibus congruit illud Horatii de Arte poetica.

Segnius irritant animos emissæ per aures,
Quam quæ sunt oculis subjecta fidelibus.

Quoniam sunt verissimi illi sermones, qui concordant rebus sensatis, Natta conf. 269. n. 6. Bald. in l. Deo nobis. vers. sed ponamus. C. de Episc. & Cler. Et certior aures arbitri est oculus, gloss. fin. Inst. de gradib. in fin. & in l. si irruptione. ff. fin. regund. Paris. conf. 95. num. 19.

vol. 1. Socinus jun. conf. 61. vol. 3. siquidem quod oculus videt, nemo fideliter negat, Motan. in tract. de fin. reg. cap. 30. num. 3. Et quod patet expressè, non est monstrare necesse, Bald. conf. 388. num. 6. vol. 1. Wesenb. conf. 58. num. 14. vol. 2.

II.

Transientium merces in locis finitimis & portubus inspiciendi jus habent constituti officiales & vectigal exigendi, nec prævalet contumacia & dignitas ejus, qui inspectionem fieri non permittit eò colore, quod dicat se festinare. Non tamen ob id aliquid ab iis extorqueri potest. Perez. C. de Curios. & Station. n. 5.

III.

Ad ocularem inspectionem adhibentur periti in arte, Geldmesser, Baumeister, Wundtzt, aliq; opifices jurati, geschworne Meister. Pacian, de probat. l. 47.

IV.

Ocularis inspectio fit non tantum ad instantiam partis, sed & ex officio, estq; utilis judici, partibus, testibus. Berlich. P. A. Concl. 46.

V.

Ocularis inspectio necessaria est in novi operis nunciatione, agrimensione, lapidum positione. Inspici quoque solent muri, termini, alvei mutatio, sepulchra, epitaphia, itemque carcer, corpus vulneratum, partus. Ruland. de Commiss. P. 2. §. cap. 4.

VI.

Oculos castos non tantum sufficit custodire, sed etiam linguam, cap. ex merito 13. in fin. 6. q. 1. 1. Oculus enim impudicus impudici cordis est nuncius. cap. nec solo 12. 32. q. 1. 5.

VII.

Oculum Dei tangit, qui injuriose justos tangit. cap. accusatio quoque 2. q. 1. 7.

CAP. XIV.
Occultum.

Axioma I.

Occultum esse, seu non apparere, & in rerum natura non existeret, censetur paria, l. in lege fundi 77. ff. de contr. Empt. Unde Javolen. ait: Lapidicinas nullas esse, nisi quæ apparent.

II.

Occultum est, quod quamvis extet, sic tamen latet, ut divinari humanitus non possit, l. si fidejussor 29. §. si cum debitor 2. ff. mandat. Ignoscendum enim est (ait Ulpianus) si non divinavit, debitorem solvisse, l. Si putator 31. in fin. ff. ad Leg. Aquil. Hinc ex diuturna occultatione præscriptionem falsitatis & simulationis oriri, dixerunt Menoch, lib. 2. præsumpt. 91. num. 4. & 5. Cravett. conf. 179. num. 5. Cachéran. decif. 117. num. 9. ita occultam donationem non carere suspitione, adeoque non valere, ait cap. unic. extr. ut Ecclesi. benefic. & occultè infamantes non esse audiendos, habes in cap. inquisitionis 21. extr. de accusat. ita & in delictis in universum, quo occultius & impunitius flagitia committi possunt, iis deprehensis eò acerbius & majori

& majori cum severitate sunt castiganda. l. presbyter 8. C. de Episc. & Cleric. Welenb. in parat. ff. de furib. balnear. in fin. ita vasallus, occultans protocolum investiturae, perdit feudum, Afflict. in c. Vasallus si feudum. num. 14. si de feud. erit. contr. ubi quomodo ea etiam probetur, declarat. Ad de Valasc. de Jure Empb. q. 8. num. 11. G. Anton. dist. feud. XI. ch. 3. g.

III.

De occultis excessibus non judicat Ecclesia, sed de manifestis tantum, cap. Tua 34. extr. de Simonia. Oldendorp. 2. Conf. Marp. i. num. 27. sed sunt illi relinqvenda, qui solus novit corda filiorum, cap. consulisti 2. q. 5. Si enim omnia in hoc seculo vindicata essent, locum divina judicia non haberent. cap. si omnia 7. 6. q. 5. 1. Sic Christus Matth. 7. & Luc. 6. Nolite (inquit) judicare, & non judicabimini, & 1. Corinth. 4. item Luc. 6. Estote igitur misericordes. Hoc loco (inquit Beda in homiliis) nihil aliud precipi existimo, nisi ut ea facta, quae dubium est, quo animo fiant, in meliorem partem interpretemur. Quod enim scriptum est, (Matth. 7.) ex fructibus eorum cognoscetis eos, de manifestis dictum est, quae non bono animo fieri possunt, ut stuprum, blasphemiam, furta, ebrietates, & similia, de quibus etiam nobis judicare permittitur. Sicut igitur occulte peccans, occulte puniri debet. cap. quod situm 7. extr. de penitent. & remiss. cap. si peccavi. 19. Ergo ipsa 2. q. 1. ita & de occultis rebus in inquisitionibus faciendis nec dicendum, nec querendum, sed de his tantum, de quibus fama praecessit, cap. qualiter 17. extr. de accusat.

IV.

Occultatio est suspecta & punibilis. Hinc si se occultaverit heres, qui incapaci hereditatem restituere tacito fideicommissio gravatus est, exutus omni patrimonio suo in insulam deportatur, l. un. C. de his qui se deferunt. Quod verum tantum est, si se studiosè celet, non si saltem differat se deferre. Perez. C. d. num. 5.

CAP. XV.

Occupatio, confer supra Impedimentum.

Axioma I.

Licet alicui pacisci, ut fas sit rem suam invadere, l. 2. C. si serv. export. veneat. Unde etiam de jure naturali, quod ante nullius est, id etiam occupanti conceditur, §. 12. Instit. de rer. divis. l. 3. in princ. ff. de acq. domin. Ita ferae in alieno fundo, pisces in alieno stagno capti capientis fiunt, licet capiens prohibitus fuerit illum fundum ingredi, l. 1. §. 1. l. 3. §. 14. de acq. poss. l. 13. §. fin. de injur. non autem vulnerata bestia. Nihil autem interest, si manu mea si ve laqueo illas capiam, adeo ut contra eximentem eas è laqueo agere possim, l. 55. de acq. rer. domin. Perez. C. de venat. ferar. n. 8. seqq.

II.

Res pro derelicta habitâ sit occupantis, l. 85.

de acq. rer. domin. tot. tit. ff. pro derelict. sed hodie hæc bona ut omnia adempta fidei occupat. Perez. C. de bon. vacant. num. 22. Principis enim est disponere circa ea, quæ sunt nullius, propterea principes hodie sibi inventos thesauros & feras sylvestres vindicant. Perez. C. de thesaur. num. 14. seqq. Brunnem. ibid. Huc autem non referenda bona naufraga, quæ naufrago restituenda, nisi intra annum non repetantur, vel sint infidelium. Brunnem. ad l. 1. C. de Naufrag.

III.

Occupatio auctoritate Judicis facta favorabilior est eâ, quæ propriâ auctoritate fit; contra hanc enim biennii, contra illam verò saltem sex mensium præscriptio dominum fundi deserti removens locum habet. Brunnem. ad l. 7. C. de Censib. in fin. & tot. tit. C. de om. agr. desert.

CAPUT. XVI.

Odium.

Axioma I.

Odio alterius nemo est prævandus, c. si Episcopum 13. 16. q. 6. ubi delictum personæ in damnum Ecclesiæ non est vertendum, & c. Episcopo 7. eadem q. 6. ubi propter Abbatis peccatum possessio Monasterii non tollitur, l. si quis 33. §. legis 1. C. de inoffic. testam. ubi hoc iniquum judicatur, ut alieno odio quis prævatur, & ideo penitus delendum, imò crudele ibi hoc esse existimatur. cap. non debet 22. de R. I. in 6. Pantichman. p. 1. q. 6. 1. q. 14. n. 98. vid. sup. lib. VII. c. gravamen.

II.

Odium nisi prius quis in corde dimittat, non potest agere poenitentiam, cap. falsas 6. de poenitent. dist. in c. 1. cap. quomodo 41. in fin. de consecrat. dist. in c. 4. & ideo diuturnum odium qui non dimittit, admonitione per presbyteros facta, à coetu fidelium est expellendus, cap. placuit 9. dist. in c. 9. unde & in fratribus odium fraternum & homicidium judicantur ad paria, cap. homicidiorum 24. de poenit. dist. 10.

III.

Odio debent haberi peccata, non homines, cap. odio 2. dist. 86. cap. duo 35. 23. q. 4. odisse igitur se vitia probat, qui delinquentes arguit, cap. facientis 3. §. 5. lib. ar. dist. 86.

IV.

Ut amore, cupiditate, timore, ita odio humanum judicium pervertitur, cap. quatuor 78. 11. q. 3. Magistratus ergo odio moveri non debet, clem. 1. §. propter. de heret. neque judex odio indulgens judicare, cap. 1. de sent. & re judic. num. 6. imò & Clericis odia & æmulationes ut fugiant, indicium est. in cap. his igitur 3. dist. in c. 23. Unde etiam & testes non nisi odio remoto ad testimonium dicendum admittuntur, l. licet 47. extr. de testib. c. omnes 133. q. 5.

V.

ODIA sunt restringenda, l. cum quidam 18. ubi dicitur hereditates non esse adjuvandas. ff. de liber. & posth. cap. renovantes